

A pápoci Szent Mihály-kápolna

2015 december 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [1](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Pápos község három megye – Győr, Vas és Veszprém – találkozási pontjánál, a Rába jobb partján található. A Kisalföld termékeny lapályán fekvő települést ezer lakója példamutató rendben tartja, a többnyire régi építésű házak takarosak, az utcák, kertek tiszták, virágosak, mindenütt díszfák és bokrok csinosítják a kis falut. Bár neve még az országos látványos vaskos katalógusában sem szerepel, itt látható a magyar román kori építészet egyik legszebb, legkülönösebb emléke.

Az Árpádok korának fennmaradt alkotásai közül kisszámú, jellegzetes csoportot alkotnak azok a kápolnák, amelyeknek négyszögletes középső teréhez minden oldalról egy-egy íves karéj csatlakozik. Székesfehérvár óvárosának legmagasabb pontján, a püspöki székesegyház barokk épülete előtt látható annak a kápolnának az alapfala, amelyben Szent István király apja, Géza nagyfejedelem vette fel a keresztiséget 973-ban. Hasonló négykaréjos alaprajzú, de szinte mindenütt más-más felépítésű – és rendeltetésű – kápolnát mintegy tízet talál az egykori ország területén a Székelyföld keleti peremétől a Felvidéken át a Dunántúlig. Ahány, annyiféle külsőt mutat, mint ahogy a Vas megyében található, ma is meglévő két négykaréjos kápolna is elüt egymástól. E két, egymástól nem túl távoli rokon emlék – a pápoci és a jáki Szent Jakab-kápolna – közös érdekessége viszont, hogy emeletesek: földszinti középtérükben az egyik karéj falában rejteklépcső vezet egy felső kápolnába. Nézzük meg először Pápos nevezetességét!

Bár a helység neve írásban csak 1325-ből maradt fenn (a szó gyöke: pap), építészeti emlékei sokkal régebbiek. A négykaréjos kápolna stílusjegyeiből ítélve még a XII. században vagy legkésőbb az 1100-as és 1200-as évek fordulójára készült el, ez volt tehát az emléke a jáki emlékeknek. A pápoci épület védőszentje Szent Mihály, talán emiatt is vélték sokáig temetőkápolnának, holott közvetlenül kapcsolódik egy hosszú, emeletes épülethez.

1972-ben, amikor az újabb keletnek ismert házat renoválták, a régészeti kutatás középkori részleteket – gótikus ablakokat, ajtót – bontott ki a vakolat alól. Kiderült, hogy a feltárt épület az 1360 körül alapított Ágoston-rendi kolostorral azonos. Emeletén átjárás nyílik a kápolna felső szintjére, ami azt a feltételezést sugallja, hogy talán a forrásokból ismert, korábbi keleti pápoci prépostság magánkápolnájaként szolgálhatott a négykaréjos építmény emelete. Egyéb magyarázattal máig adós a szaktudomány.

A Szent Mihály-kápolna tömege és egységes szerkezete mégis inkább eredetileg különálló épületre vall. Téglából készült; szürke kőből a keleti karéjában lévő bejáratot, a fölöttébe lévő emeleti ablakot, valamint a keresztboltozatokat tartó falpilléreket és hevedereket faragták. A földszinten ülőfülkék mélyednek a falba, s a déli karéj falán belül alakították ki az említett lépcsőt. Az emeleti terem fölé toronyszerű kupoladob, úgynevezett laterna magasodik, ennek ikerablakain át vetült fény az épület belsejébe.

A fűtéstől messze elkerült, csendes, rendezett falu közepén álló, megkapóan szép kápolna régi építészetünk egyik különleges, titkot rejtő emléke.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

